Ein heilsan á 95 ára degnum

Amalie Charlotte Jóhanna Petersen

(Vanliga nevnd Malla)

Selatrað

Áttanda juni eru 95 ár liðin síðani Malla varð borin í heim í Saltangerá, sum tað næstyngsta barnið hjá Símuni og Jóhonnu á Høgabóli. Jóhanna og Símun áttu 6 børn, 2 synir, Jógvan og Esbern, og 4 døtur, Emma, Jenny, Malla og Ebbedina. Malla er einasta av syskinum, sum enn er á lívi, hini eru øll farin í Harrans hendur.

Barnaheimið hjá Mallu lá í Saltangerá, ið var eitt tað vakrasta og frugtarbesta plássið í landinum. Í hennara barnaárum vóru har 12 húski. Bygdin eyðkendi seg við sínum ómetaliga vakra og frugtargóða bøi og lagaðum grótgørðum kring hvørt gerði. Húsini stóðu meira spjadd enn vanligt var í gomlu føroysku bygdunum, tí at hvørt hús stóð mitt í sínum gerði, soleiðis at lættari var at fáa seteplini, sáðkornið og tøðini út og avgrøðina til høldar.

Malla vaks upp í einum heimi, har góða gamla føroyska mentanin og gamlir føroyskir siðir vóru í hásæti, og har tign, sómi og guðsótti valdaði.

Tað var væl av jørð í húsinum, og tvey – av og til trý - vóru neytini. Einki varð keypt til matna og klæðna, alt varð virkað heima burturúr teimum ráðvørum, sum jørðin og sjógvurin gav. Børnini luttóku í øllum arbeiði frá tí, tey vóru so fræg, at tey kundu gera nyttu: í torvi, velting og hoygging og annars øllum fyrifallandi.

Genturnar vórðu hildnar til frá tí fyrsta. Tær lærdu at taka upp slakt, virka ullina, ambæta kríatúrunum, mjólka neytunum og gera úrdráttir úr mjólkini, arbeiða torvi, at binda og annað handarbeiði. Eisini kruvdu og greipaðu tær, tá nót varð kastað.

Ein dagin - Malla var tá 13 ára gomul – varð torv koyrt oman úr erva efter rennistronginum, sum gekk frá húsunum og niðan á Eggina. Malla var niðri við hús og krøkti sekkirnar av stronginum, men tað einu ferðina varð hon ov sein, og annað beinið lá ímillum spælið og torvposan, sum við nógvari fer kom sendandi oman eftir. Beinið støktist av oman fyri øklaknútin. Boð vórðu send efter Hans Djurholm og Pólnikláa, sum báðir høvdu skil fyri slíkum, men brotið var so álvarsamt, at teir hildu seg ikki til at gera nakað, so varð hon borin oman á brúnna og umborð á ein bát, sum førdi hana til Havnar á sjúkrahúsið. Hon kom frá tilburðinum uttan varandi mein, men hetta gjørdi, at hon ikki varð konfirmerað saman við javnaldrunum, men mátti bíða til næstu konfirmatión.

Malla gekk tvey ár á handilsskúla í Keypmannahavn, og heimafturkomin arbeiddi hon á virkinum hjá pápanum, til hon tann 20 sept. 1936 giftist við Klement Petersen, bónda í Mittúni á Selatrað. Men áðrenn hevði hon verið á húsarhaldsskúla hjá Katu (konu Heðin Brú).

Selatrað var tá ein fjarskotin og avbyrgd bygd. Eingin vegur var, og skuldi man til ella úr bygdini var tað antin við báti ella at ganga um fjøll. Tað gav at bíta, tá ið hon átti børnini, øll - uttan tað yngsta - vóru fødd, áðrenn jarðarmóðirin náddi fram. Lukkutíð var á Selatrað ein vanlig kona, ið kallaðist Milja, sum var før fyri einsamøll at klára ein barnsburð.

Tað viðføri Malla hevði við sær úr sínum barnaheimi og øðrum royndum, gjørdi hana frá fyrsta degi fullføra á allan hátt at átaka sær krevjandi leiklutin sum bóndakona í einari av aldargomlu føroysku bóndabygdunum.

Malla og Klement fingu 7 børn, Marita f. 1937, Óli f. 1939, Símun f. 1942, Jóhanna Magdalena (Hannilena) f. 1945, Egil f. 1946, John f. 1947 deyður sama ár og Sonja f. 1951.

Malla hevur sitið einkja í 19 ár, Klement doyði 13. Juli 1988. Malla eigur 12 ommubørn og 24 langommubørn.

Hjá Mallu stóðu dyrnar altíð opnar. Eg hugsi serstakliga um ta tíðina, tá ið “Sundaferjan” sigldi millum Selatrað og Hósvík. Tá var ofta nógv fólk, sum fóru inn til Mallu, tá bíðast skuldi. Har vóru øll vælkomin, og eingin fór út aftur uttan at hava sitið til borðs.

Røsk og ágrýtin hevur hon altíð verið - bæði úti og inni, og vakri urtagarður hennara var altíð eitt prýði fyri bygdina.

Enn býr hon í sínum egna heimi, og klárar seg gott og ber sín aldur avbera væl og enn hómast ungdómsins yndi og vakurleiki í andliti hennara.

Vit eru mong sum hervið vilja ynskja tær hjartaliga tillukku við tínum 95 ára føðingardegi og Guðs signing framyvir!

Systursonur tín Sverri

Guttorm Klein 75 ár

Mánadagin 11. juni verður Guttorm Klein í Klaksvík 75 ár, men dagurin verður hildin leygardagin. Guttorm er ættaður frá Gjógv, og hann er sonur Helenu, ættað frá Kirkju, og Dánjal Klein, sum var formaður í Føroya Fiskimannafelag 1941-1952.

Mamma Guttorm doyði í 1934 á barsilssong við tí tígginda barninum, bert 39 ára gomul. Guttorm gjørdist tískil móðurloysingur, tá hann var tvey ára gamal. Dánjal sat eftir við níggju børnum, sum vóru í aldrinum tvey til átjan ár. Hetta var ikki lætt hjá einum fiskimanni, serliga tá í tiðini. Fleiri av børnunum fóru aðra staðni at búgva, men Guttorm varð verandi heima saman við beiggjunum og elstu systrini. Tað eydnaðist kortini at varðveita systkinaflokkin sum eina eind. Guttorm er vaksin upp sum ein rættur gjáarmaður og fekk sum viðføri ta serligu mentan, sum er eyðkend fyri Gjógv, og sum er væl lýst í okkara røð um Dinnufíu. Dánjal doyði í 1956, 73 ára gamal.

15 ára gamal fór Guttorm til skips við Sæborg, har John Joensen í Lorvík var skipari. Árini aftaná var hann við ymiskum skipum. Í 1949 fór hann á Føroya Fólkaháskúla. Aftan á tað fór hann at læra til elektrikara hjá Svend Joensen, og í 1959 fekk hann prógv sum el-installatør. Síðan fór hann út at sigla sum elektrikari við Mærsk skipum. Hann var tó so ringur av sjóverki, at hann ásannaði, at hetta fór ikki at vera hansara lívsstarv.

Maria og Guttorm Klein

Eftur at hava siglt ein tein, sum svarar til átta ferðir kring knøttin, helt Guttorm, at nú var tíð upp á at leggja seg á landi. Tá fór hann at arbeiða hjá SEV í Norðoyggjum. Og her arbeiddi hann í heili 31 ár.

Í 1971 giftist Guttorm við Mariu, dóttir Andrass og Malenu Samson, sum tá sat einkja eftir Jónstein Biskopstø við trimum smádreingjum, sum vóru Andrass, Ólavur og Róðin. Saman fingu tey dótrina Helenu.

Guttorm hevur eisini verið við í politikki fyri Sjálvstýrisflokkin. Hann hevur fleiri ferðir verið varamaður á tingi. Eitt skifti sat hann í tinginum í fýra mánaðir fyri Asbjørn Joensen, sum var í sjúkrafarloyvi. Og eitt skifti var hann eisini formaður í marknaðarnevndini fyri Hilmar Kass. Hetta helt Guttorm vera spennandi uppgávur, og sakligur, sum hann er, hevur hansara partur ikki ligið eftir.

Guttorm hevur eisini havt aðrar álitissessir, sum at vera formaður í Húsalánsgrunninum. Hann hevur eisini verið limur í ymiskum valstýrum. Men tá heilsan fór at bila, slepti hann politikki og nevndum.

Tann sum skrivar hesar reglur havi kent Guttorm gjøgnum longri tíð. Altíð havi eg verið hugtikin av hansara vinarligu medferð. Serliga komu vit at kennast, tá eg skrivaði um pápa hansara Dánjal Klein í FF-blaðnum. Tá kom eg kenna Guttorm sum eitt sera vitandi og gløggan mann. Men tað sum telur enn meira, er hansara positiva lyndi, sum ger, at ikki slepst undan at halda av honum.

Hetta er eisini tann fatan sum verður váttað, tá tosað verður við fólk, sum kenna hann betri. At arbeiða fyri SEV var ein uriaspostir, har ein altíð skuldi vera tøkur. Tá ein sikring fór onkunstaðni í økinum vóru altíð boð send eftir honum uttan mun til tíð á samdøgrinum og uttan mun til veður. Tað vóru nógvir føðingardagar, tá Guttorm knappliga var burtur, og tá var hann farin í onkur bráfengis SEV ørindini. Eitt kvøld var hann farin út í so ringum veðri, at maðurin, sum hevði ólag, og sum hevði boðsent honum, helt tað vera óráð at fara upp í pelan og bað hann bíða til morgunin eftir!

Tað varð sagt um Dánjal Klein, at hann dugdi væl at fáa semju millum fólk. Tað sama er galdandi fyri Guttorm. Hann varð ofta tilkallaðir, tá ósemjur vóru og við sínum milda lyndi eydnaðist honum ofta at slætta sjógv.

Tað er ikki altíð eins lætt at giftast við kvinnu við børnum. Serliga ikki hjá einum gomlum dreingi, sum Guttorm var blivin! Men hetta hevur ikki verið nakar trupulleiki í førinum hjá Guttorm og Mariu. Hansara stjúksynir bera honum alt gott og siga, at Guttorm hevur verið teimum ein framúr pápi.

Hetta skal vera ein heilsan til tykkum bæði. Kenni eisini Mariu sum eitt skilafólk. Hon er eins og Guttorm av góðum bergi brotin. Annar abbi hennara var gamli Mortan í Hvannasundi, og hin var Samson Joensen, væl kendur sum deknur.

Hjartaliga tillukku Guttorm og tit bæði og góðan byrð framyvir!

ó.